

HRY XXVI . OLYMPIÁDY ATLANTA 1996

- Olympijský sľub v mene slovenských olympionikov skladali cyklistka Lenka Ilavská a vodný slalomár Peter Nagy, vlajkonosičom na otváracom ceremoniáli bol zápasník Jozef Lohyňa.
- **ÚČASŤ:** 71 športovcov (58 + 13). Michal Martikán (vodný slalom) zlatý v C1, Slavomír Kňazovický (rýchlostná kanoistika) strieborný v C1 na 500 m, Jozef Gönci (športová streľba), bronzový v ľubovoľnej malokalibrovke 60, piaty v ľubovoľnej malokalibrovke 3x40, Jozef Lohyňa (zápasenie) štvrtý vo voľnom štýle do 90 kg, Gabriela Brosková (vodný slalom) piata v K1, Vladimír Slamka (športová streľba) šiesty v trape.

Do histórie sa v súvislosti s OH v Atlante zapísal prvý samostatný štart výpravy Slovenskej republiky, ktorú reprezentovalo 71 športovcov. Žiaľ, na OH 1996 sa neprebojoval ani jeden náš tím v kolektívnych športoch. Na porovnanie dvoch nových krajín, 74 rokov tvoriacich jednu spoločnú, uvádzame, že Česko vyslalo 115 športovcov.

Rozdelenie akoby pomohlo obom. Česko získalo v Atlante 11 medailí (4 – 3 – 4), čo bolo oveľa viac, ako v predošlých 24 rokoch s výnimkou Moskvy 1980 získaval spoločný štát. Slovensko si vybojovalo pri premiére tri kovy (1 – 1 – 1). Pri štartoch vo farbách dvoch nových krajín sa Čechom a Slovákovi v Atlante dokonca dvakrát podarilo to, čo predtým v spoločných výpravách ani raz. V rýchlostnej kanoistike získali zlato, resp. striebro, vo vodnom slalome si medaily rozdelili naopak.

Vzhľadom na premiérovú účasť výpravy samostatnej Slovenskej republiky na OH hodno pripomenúť historické dátumy. Prvý neoficiálny bod Slovenska na Hrách olympiády získal 20. júla 1996 vďaka šiestemu miestu v trape strelec Vladimír Slamka. Aj o vôbec prvú medailu sa 25. júla postaral strelec – Košičan Jozef Gönci. Na strelnici vo Wolf Creeku mu síce nevyšiel úvodný štart v streľbe zo vzduchovej pušky, v ktorej patril k favoritom, ale nečakane uspel v ľubovoľnej malokalibrovke 60. Skončil tretí. A na záver v ľubovoľnej malokalibrovke na 3x40 rán, ktorá je nielen „kráľovskou“, ale aj jeho obľúbenou disciplínou, obsadil piate miesto. Zaradil sa tým do absolútnej svetovej špičky, čo potvrdil v ďalších rokoch ešte neraz.

Na historické prvé zlato pre slovenské farby sme čakali do soboty 27. júla. V Ocoee, v mestečku 208 km vzdialenom od Atlanty, dokonca aj v inom štáte (v Tennessee, zatiaľ čo Atlanta je hlavným mestom Georgie), sa oň postaral iba sedemnášročný vodný slalomár z Liptovského Mikuláša Michal Martikán. Len 17-ročný gymnazista, ktorý sa rok predtým v Nottinghamu stal najmladším medailistom z MS v histórii tohto športu, sa v Atlante stal najmladším víťazom individuálnej disciplíny na celých hrách! Na dravej vode rieky Ocoee vyhral už aprílovú generálku v rámci Svetového pohára, bol teda v okruhu najväčších favoritov. Pred pretekmi spal dobre a dlho - na rozdiel od svojho otca a trénera Jozefa Martikána, ktorý bol nervózny aj zaňho. Ale po prvej jazde bol až šiesty, keď na obhajcu zlata z Barcelony Čecha Lukáša Pollerta strácal takmer desať sekúnd. Šomral, nebol so sebou vôbec spokojný, otcovi utrúsil čosi o viacerých chybách, ktorých sa dopustil. Na druhú

jazdu sa však Martikán skoncentroval fantasticky. Brilantne, majstrovsky a bez zaváhania prechádzal lesom bránok (ako jediný mal v oboch kolách čistú jazdu!), v hladkých úsekoch zase pádloval ako o život. Napokon o štrnásť stotín Pollerta predstihol! Odvtedy sa Martikán stal ozajstnou vodáckou stálicou. Až doteraz sa z každej vrcholnej svetovej súťaže vrátil s medailou v kategórii C1.

Michal Martikán na trati v Ocoee, kde skvelou druhou jazdou vybojoval historickú prvú zlatú olympijskú medailu pre samostatnú Slovenskú republiku. Foto Štartfoto.

Do kompletnej medailovej zbierky nám po Martikánovom víťazstve chýbalo ešte striebro. Dočkali sme sa ho celkom na záver olympiády - 4. augusta. V posledný deň prežila slovenská výprava v súťaži singlkanostov na 500 m na jazere Lanier veľkú drámu so šťastným rozuzlením. Slavomír Kňazovický, ktorému v predošlých rokoch individuálna medaila na OH aj na MS vždy utiekla o kústik, začal finále bleskurýchlym odpichom a do 300 metrov viedol. Potom však začal „tvrdnúť“ a pred ním sa dostal Čech Martin Doktor, ktorý už mal zlato z dvojnásobnej trate. Zopár metrov pred cieľom bol pred Slávom aj Maďar Pulai. Rodák z Piešťan, žijúci v Novom Meste nad Váhom, však vložil do finišu úplne všetko. Pri poslednom zábere, ktorým vrhol loď do cieľa, odtrhol priečku, do ktorej sa celý čas pri pádlovaní zapieral - a vypadol z lode! V jazde, v ktorej on i víťazný Doktor prekonalí dovedy najlepší svetový výkon všetkých čias, prišiel o všetky sily. Obrovskú únavu z neho bolo cítiť ešte po niekoľkých minútach. Ale muž, ktorý v januári 1995 utrpel veľmi vážnu trieštivú zlomeninu pravej kľúčnej kosti, získal olympijské striebro!

Ďalší veľmi emotívny zážitok ponúkol v Atlante ostrieľaný olympionik Jozef Lohyňa. Bronzový voľnoštyliarsky medailista ešte zo Soulu 1988 bol na otváracom ceremoniáli vlajkonosičom slovenskej výpravy. V zápasníckej hale Georgia World Congress Center na staré kolená bil ako zamlada. Na žinenke jeho postup v kategórii do 90 kg zastavil až Rus Chadarcev, a tak sa Jozef lúčil s Atlantou súbojom o bronz s

Gruzíncom Eldarom Kurtanidzem. Súper bol lepší. Lohyňa prehral - a potom to prišlo. Vyzul sa, do prostriedku žinenky zanesol svoje zápasnícke topánky a uterák, prikryl ich bielou vreckovkou a zamával preplneným tribúnam. Keď hlásateľ vysvetlil, že exmajster sveta sa práve rozlúčil so svojou kariérou, diváci - a pri odchode zo žinenky aj mnohí súper i tréneri - mu pripravili obrovské ovácie. Muž, ktorý do Ameriky chodieval často trénovať a bol dobrým priateľom krátko pred OH tragicky zosnulého Davea Schultza, mal rozlúčku ako naozaj veľká zápasnícka legenda. Kto mohol vtedy vedieť, že sa ešte raz nechá prehovoriť a že sa s reprezentačnou kariérou definitívne rozlúči až dva roky neskôr bronzovou medailou na európskom šampionáte v Bratislave...?

Prijemne vo vodnoslalomárskom areáli v Ocoee prekvapila kajakárka Gabriela Brošková, ktorá konečne ovládla svoje nervy. Mesiac po autohavárii, pri ktorej utrpela trznú ranu na hlave a len zopár dní po tom, čo na olympijskej trati rozbila o kameň svoju loď, skončila piata. Žiaľ, svoje nervy na rozdiel od nej neovládla plavkyňa Martina Moravcová. V Barcelone 1992 bola ako 15-ročná najmladšou členkou celej čs. výpravy, ale pred Atlantou už patrila do svetovej špičky. Mala dokonca medailové ambície. Žiaľ, v troch disciplínach jej o stotinky ušiel postup do finále. Najviac ju to škredo na jej hlavnej trati – krauliarskej dvojstovke. V rozplavbách skončila deviata, len desať stotín od postupového miesta. Ani víťazstvo v B-finále nemohlo vyvážiť jej obrovské sklamanie. Multimedailistka z vrcholných súťaží ho však dokonale odčinila v Sydney 2000...
ĽUBOMÍR SOUČEK

ZLOŽENIE SLOVENSKEJ VÝPRAVY NA OH 1996

VEDENIE

Vedúca výpravy a šéfka misie: Mária Mračnová
Olympijský atašé: Hugo Hofer
Envoy ACOG: Elena Belanská
Organizačný pracovník: Boris Čechvala
Tlačový atašé: Tomáš Grosmann
Sekretárka výpravy: Mária Beniková
Hlavný lekár: Tibor Marček

Lekár: Ján Benda, maséri: Igor Adamus, Pavel Ďurech

ŠPORTOVÉ SKUPINY

ATLETIKA

Tréneri: Juraj Benčík, Alexander Beskrovnyj, Jozef Malík, Dušan Valent
ŠPORTOVCI (14): Štefan Balošák, Pavol Blažek, Igor Kollár, Igor Kováč, Jozef Kucej, Štefan Malík, Roman Mrázek, Róbert Štefko, Peter Tichý, Róbert Valíček, Miroslav Vanko, Jaroslav Žitňanský, Galina Čistjaková, Alica Javadová

BOX

Tréner: Dušan Bučko
ŠPORTOVCI (2): Peter Baláž, Gabriel Križan

CYKLISTIKA:

Tréneri: Vendelín Kvetan (cestná cyklistka muži), Ľudovít Pavela (cestná a horská cyklistka ženy), Ondrej Šulek (dráhová cyklistika)
Technik: Rudolf Húščava

ŠPORTOVCI (10): Milan Dvorščík, Miroslav Lipták, Róbert Nagy, Ján Valach, Pavol Zaduban (cestná cyklistika), Peter Hric (horská cyklistika), Lenka Ilavská, Eva Loweová-Orvošová (cestná a horská cyklistika), Peter Bazálik, Martin Hrbáček (dráhová cyklistika)

DŽUDO

Tréner: Jozef Svátek

ŠPORTOVCI (2): Marek Matuszek, Semír Pepic

GYMNASTIKA

Trénerka: Marta Solárová (športová gymnastika)

ŠPORTOVCI (1): Klaudia Kinská (športová gymnastika)

JACHTING

Vedúci satelitnej dediny v Savannahu a tréner: Juraj Palmaj

Tréner: Jozef Pollák

ŠPORTOVCI (4): Jaroslav Ferianec, Igor Karvaš, Patrik Pollák, Marek Valášek

KANOISTIKA

Vedúci satelitnej dediny a lekár vodných slalomárov v Ocoee: Pavol Petříček

Tréneri: Pavel Blaho, Jaroslav Zigo (rýchlostná kanoistika), Zdeno Kúš, Jozef Martikán, Peter Mráz, Jozef Šoška (vodný slalom)

ŠPORTOVCI (17): Róbert Erban, Juraj Kadnár, Attila Szabó, Slavomír Kňazovický, Ján Kubica, Csaba Orosz, Peter Páleš (rýchlostná kanoistika), Michal Martikán, Juraj Minčík, Peter Nagy, Miroslav Stanovský, Miloš Šoška, Peter Šoška, Roman Štrba, Roman Vajs, Gabriela Brošková, Elena Kaliská (vodný slalom)

PLAVECKÉ ŠPORTY

Tréner: Ladislav Hlavatý (bazénové plávanie)

ŠPORTOVCI (3): Miroslav Machovič, Natália Kodajová, Martina Moravcová (bazénové plávanie)

STOLNÝ TENIS

Tréner: Jaromír Miko

ŠPORTOVCI (1): Valentina Popovová

ŠPORTOVÁ STREĽBA

Tréneri: Anton Beľák, Jozef Slamka

ŠPORTOVCI (3): Ján Fabo, Jozef Gönci, Vladimír Slamka

TENIS

Tréneri: Ľubomír Kurhajec (ženy), Miloš Mečíř (muži)

ŠPORTOVCI (5): Ján Krošlák, Karol Kučera, Karina Habšudová, Katarína Studeníková, Radomíra Zrubáková

VESLOVANIE

Tréner: Peter Schickhofer

ŠPORTOVCI (2): Ondrej Hambálek, Ján Žiška

VZPIERANIE

Tréner: Milan Kováč

ŠPORTOVCI (3): Jaroslav Joke**l**, Rudolf Luká**č**, Martin Tešovi**č**

ZÁPASENIE

Tréner: **L**ubomír Lohy**ň**a (voľný štýl)

ŠPORTOVCI: Radion Kertanti, Roman Kollár, Jozef Lohy**ň**a, Milan Mazá**č**
(voľný štýl)